

Чигрин Олена Юріївна,
*канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки та бізнес-адміністрування,
Сумський державний університет (м. Суми, Україна);*
Красняк Вікторія Сергіївна,
*студент факультету економіки та менеджменту,
Сумський державний університет (м. Суми, Україна)*

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто актуальність та передумови розвитку вітчизняної системи екологічного інвестування. Запропоновано основні підходи щодо визначення поняття екологічних інвестицій з точки зору ефекту, який буде супроводжувати реалізацію відповідних інвестиційних заходів. Узагальнено теоретичні підходи щодо характерних особливостей та напрямків інвестування, видів та цілей екологічних інвестицій.

Ключові слова: екологізація, екологічні інвестиції, інвестиційний клімат, ефект, мотивація інвестиційної діяльності, екологічний імідж.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Сьогодні гострою проблемою вітчизняного виробничо-господарського комплексу є його поступова повна переорієнтація на сучасні високотехнологічні та природозберігаючі підходи і технології у проектуванні, виробництві, організації та збуті продукції й послуг. Усе це потребує значних обсягів фінансування різних сфер виробничої та комерційної діяльності. На жаль, зараз Україна має досить негативний інвестиційний імідж, обумовлений політичними факторами, які, у свою чергу, призвели до «майже» воєнного стану в державі, тому непомітним залишається те, що держава за останні роки зробила відчутні кроки в напрямку інтеграції у світову економіку: стала членом Світової організації торгівлі, підписала Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. В умовах дефіциту власних джерел фінансування українська економіка відчуває потребу в інвестиціях, які будуть одним із найвагоміших засобів для досягнення сталого соціально-економічного зростання, розвитку експортних галузей, технологічного переоснащення та екологізації виробництва.

Для переходу на новий рівень розвитку вітчизняній економіці потрібні інвестиції у сферу природокористування та ресурсозбереження. Від якості механізму екологічного інвестування залежать стан соціально-економічного розвитку країни, рівень життя населення, можливість та повнота впровадження будь-яких сучасних природоохоронних та екологічних заходів, проектів і програм. Усе це обумовлює необхідність та актуальність обраної тематики дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні актуальність та необхідність фінансування ресурсозберігаючих та природоохоронних заходів в Україні та світі не викликають жодних сумнівів. Тому тематика екологічного або «зеленого» інвестування є достатньо поширеною на науковому рівні, на рівні суспільства, в медіапросторі. Дослідження інвестиційних процесів у сфері природокористування та охорони навколишнього природного середовища широко представлені в наукових публікаціях вітчизняних та зарубіжних учених, зокрема: О.Ф. Балацького [1], Т. Галушкіної [2], Л.Г. Мельника [3], Н. Пахомової, К. Ріхтера [4], К. Харічкова [5] та ін. Проте поза

увагою залишається питання удосконалення понятійного апарату з метою актуалізації саме превентивного характеру екологічних інвестицій. Також важливим є формування ефективної системи мотивації екологічного інвестування.

Метою статті є дослідження теоретичних і практичних особливостей екологічного інвестування на вітчизняному рівні з метою удосконалення понятійного апарату та розширення теоретичних підходів щодо напрямків екологічного інвестування.

Викладення основного матеріалу. Сучасні умови жорсткої конкуренції на міжнародному та внутрішньому ринках потребують від підприємств значних зусиль і проведення комплексу організаційно-економічних заходів для підвищення конкурентоспроможності виробництва та продукції, створення позитивного екологічного іміджу держави в цілому та окремих виробників. Безумовно, це потребує наявності сучасних виробничих потужностей, інноваційного ресурсозберігаючого обладнання, що, у свою чергу, може буде реалізовано завдяки екологічному інвестуванню.

У ситуації, що склалася в країні, дуже необхідними є саме екологічні інвестиції для стратегічного розвитку підприємств – це інвестиції, спрямовані на розвиток та модернізацію виробничо-технологічного процесу із впровадженням або використанням інноваційних технологій виробництва та виробничо-технологічних процесів для зменшення негативної антропогенної й техногенної дії на навколишнє середовище [6].

Зазначимо, що в науковій літературі існують різні підходи до трактування поняття «екологічні інвестиції». Відповідні підходи в загальному розумінні можна поділити на тлумачення поняття «екологічні інвестиції» у вузькому та широкому розумінні. В умовах вітчизняної економіки популярним та зрозумілим є варіант вузького трактування цієї категорії. Це пояснюється тим, що сьогодні значна кількість економічних та організаційних природозберігаючих заходів певною мірою спрямовані на боротьбу лише з наслідками нераціонального та деструктивного господарювання. Тобто капіталовкладення в природоохоронну сферу не мають превентивного характеру. Так, прикладом вітчизняних екологічних інвестицій є фінансування виробництва очисного обладнання, будівництва полігонів для збереження ТБВ, контрольної, моніторингової та вимірювальної літератури.

Дослідження наукової літератури з питань екологічного інвестування дозволили сформулювати основні підходи щодо їх визначення з точки зору ефекту, що буде характеризувати реалізацію інвестицій.

Так, автори [6] визначають, що основною метою екологічного інвестування є запобігання та ліквідація забруднення навколишнього природного середовища. У свою чергу, С.В. Рилєєв та А.Л. Романчук наголошують на важливості розвитку екосистем у цілому при здійсненні «зеленого» інвестування [7].

Необхідним атрибутом відповідного процесу в роботі [8] автор вважає забезпечення екологічної безпеки країни, унаслідок чого досягаються екологічний, соціальний та економічний результати.

На думку В.О. Аніщенко, вкладення грошових коштів та реалізація лише природоохоронних заходів повинні супроводжувати екологічне інвестування [9].

Автор [10] вважає екологічними інвестиціями вкладення, спрямовані на створення таких прибуткових фондів, у процесі виробництва та експлуатації яких, по-перше, зменшується використання природних ресурсів і, по-друге, пом'якшується (чи ліквідується) негативний вплив на довкілля та здоров'я людини.

Доцільним було б додати, що екологічні інвестиції будуть формувати екологічний імідж підприємства та підвищувати ринкову вартість компанії на ринку.

Необхідно наголосити, що важливою ознакою екологічного інвестування є не лише отримання прибутку, але й наявність екологічного ефекту (запобігання виникнення економічного збитку від забруднення та деградації довкілля, економія за рахунок рециклінгу, зменшення використання ресурсів тощо). Таким чином, відповідна екологічна орієнтована господарська діяльність буде безумовно прибутковою та конкурентоспроможною. Так, зарубіжний досвід часто свідчить про безумовну економічну ефективність відповідних інвестицій, оскільки сучасне інноваційне виробництво та господарська діяльність неможливі без використання ресурсозберігаючих технологій та контролю за екологічною чистотою продукції. Поруч із цим важливу роль у здійсненні екологічних інвестицій відіграє держава, яка на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях повинна створювати умови для заохочення та стимулювання відповідного роду інвестицій. У цьому ракурсі державне управління екологічними інвестиціями повинно перш за все створювати передумови, мотивувати та заохочувати підприємницький сектор інвестувати в ресурсозбереження, інновації та відтворення навколишнього природного середовища. Не менш важливим є також розвиток екологічної свідомості суспільства в цілому.

Розроблення методів та шляхів впровадження екологічних інвестицій із практичної точки зору на сьогодні стримується відсутністю чіткого визначення особливостей екологічних інвестицій, їх видів та напрямків і сфер їх застосування. Аналізуючи наукові дослідження, можна узагальнити інформацію, властиву екологічним інвестиціям, за такими напрямками: за характерними особливостями; за напрямками (об'єктами) інвестування; за видами екологічних інвестицій; за цілями екологічних інвестицій.

Так, найбільш характерними є такі ознаки екологічних інвестицій [7]:

- спрямованість на використання, охорону, відтворення умов щодо підтримки природно-ресурсного потенціалу;
- об'єкт інвестицій має загальносуспільний для багатьох споживачів і користувачів характер, і досить часто завдання не може бути вирішене окремим суб'єктом, регіоном, країною;
- необхідність розгляду різних джерел інвестицій, що поєднуються у часі та просторі, їх форм та видів;
- природна система (асиміляційний потенціал), її елементи не можуть дисконтуватися, хоча вони можуть знижувати, втрачати первинні властивості під впливом антропогенних чинників;
- відрізняється форма здійснення інвестицій, що передбачає державні, міждержавні, власні, змішані форми організації соціально-економічної діяльності природокористувачів;
- урахуванням специфічних властивостей саморегуляції та самовідновлення екосистем, окремих її компонентів.

Безпосередньо здійснення екологічних інвестицій може відбуватися у відповідних напрямках:

1. *У технологію виробництва.* Результатом при цьому буде: зменшення енергетичного споживання; зменшення використання сировини та матеріалів на одиницю готової продукції; зменшення споживання води; скорочення викидів від виробництва в атмосферу; скорочення викидів CO₂ та інших парникових газів в атмосферу; зменшення витрат на виробництво.

2. *У якість виробництва.* Це буде забезпечувати відповідність світовим екологічним нормам та стандартам; покращання інвестиційного іміджу підприємства; зменшення екологічних платежів; збільшення кількості споживачів; вихід на нові ринки збуту продукції; зниження антропогенного та техногенного ризиків; поліпшення умов праці, дотримання безпеки виробництва; забезпечення екологічної безпеки країни в цілому.

3. *В організацію виробництва.* Упровадження нових екологічних стандартів та нормативів; використання системи екологічного менеджменту.

4. *Персонал підприємства.* Підвищення рівня екологічної освіти; підвищення рівня екологічної етики та культури; підвищення екологічної мотивації та відповідальності; посилення виробничої відповідальності (захист споживачів).

5. *В інноваційну діяльність.* Упровадження на виробництві інноваційних та патентоспроможних технологій і організаційно-технічних рішень; використання нових маловідходних, ресурсозберігаючих та безвідходних технологій; інноваційне оновлення устаткування та модернізація технологічних процесів.

6. *У технології переробки (утилізації) відходів.* Упровадження на виробництві нових технологій перероблення відходів; впровадження на виробництві нових технологій із перероблення небезпечних відходів із мінімальними викидами; впровадження технологій із «нульовими» відходами; використання відходів власного виробництва як ресурсів для додаткового (допоміжного) виробництва.

7. *В екологічний аудит.* Забезпечення постійного екологічного контролю та моніторингу; можливість проведення комплексного аудиту діяльності підприємства; фінансування внутрішньокорпоративних екоаудиторських груп.

Відповідний перелік може бути доповнений наступним. Так, об'єктом екологічного інвестування може бути система менеджменту підприємства в тому випадку, коли мова йде про впровадження або вдосконалення системи екологічного менеджменту. Загальновідомо, що менеджмент підприємства формує так звану наноекономіку. Нано (від грецьк. *nanos* – карлик) – префікс для утворення найменувань віддалених одиниць, які дорівнюють одній мільярдній частці вихідних одиниць, такий феномен (суб'єкт), який прямо або опосередковано пливає на результативність діяльності підприємства [11].

На рисунку 1 представлені види екологічних інвестицій.

Рисунок 1 – Види екологічних інвестицій

Основними завданнями екологічного інвестування є [7]:

– поліпшення якості і властивостей екосистеми;

- раціональне використання ресурсів природи;
- зниження ризиків, обумовлених спільним використанням природних ресурсів і об'єктів;
- попередження та зниження екологічних ризиків і пов'язаних із ними соціальних, економічних ризиків самого підприємства;
- прибутковість інвестицій і зменшення терміну їх окупності;
- розвиток і вдосконалення соціально-економічних умов життєдіяльності людини.

Очевидним також є те, що екологічні інвестиції дозволяють будь-якому підприємству зменшити екологічні платежі та покращити свій імідж на ринку як підприємству, що випускає екологічно чисту продукцію. Залучення екологічних інвестицій дозволить мати можливість швидкої зміни виробничого процесу за рахунок впровадження новітніх технологій. Тобто існує певна залежність: екологічні інвестиції – впровадження інноваційних технологій виробництва – відповідність світовим екологічним нормам та стандартам – зменшення викидів – зменшення екологічних платежів – покращення іміджу підприємства – збільшення кількості замовників – збільшення прибутку – окупність інвестицій. У спрощеному варіанті ця схема матиме такий вигляд: екологічні інвестиції – зменшення екологічних платежів – збільшення прибутку – окупність інвестицій [12].

Важливим питанням на сучасному етапі для вітчизняних підприємств є мотивація екологічного підприємництва. При цьому необхідно наголосити, що найбільш дієвою повинна бути позитивна мотивація екологічного інвестування, яка включає дві групи мотивують факторів (внутрішніх та зовнішніх).

1. Внутрішня позитивна мотивація екологічного інвестування:

- зростання прибутку за рахунок виробництва екологічно чистої продукції; збільшення обсягу продажів;
- зниження собівартості шляхом раціоналізації ресурсо- та енергоспоживання, зменшення утворення відходів;
- підвищення інвестиційних можливостей, реінвестування прибутку;
- збільшення вартості акціонерного капіталу підприємства;
- формування та підвищення екологічного іміджу підприємства;
- зростання курсу акцій;
- залучення висококваліфікованої робочої сили.

2. Зовнішня позитивна мотивація екологічного інвестування:

- зростання попиту на екопродукцію, підвищення конкурентоспроможності підприємства на внутрішніх та зовнішніх ринках, розширення ринків збуту;
- поява системи стандартів ДСТУ ISO 9000, 14000, 22000; додаткова можливість бути визнаним на міжнародному рівні;
- підвищення інвестиційної привабливості;
- державна підтримка;
- сприятливий розвиток відносин з органами місцевої влади та державного екологічного контролю, населенням, громадськими організаціями;
- мінімізація ризику залучення до судової екологічної відповідальності.

У цьому ракурсі показовим може бути проведений у 2010 році французькою бізнес-школою EDHEC експеримент 97 європейських інвесторів, у яких знаходиться більше ніж 300 мільярдів євро активів. З опитаних 86% вважають, що захист навколишнього середовища є інвестиційною темою, 62% інвесторів інвестують у різноманітні «зелені» сектори, а 21% спеціалізується на певному секторі «зеленої» економіки. Домінуючою

Розділ 5 Екологічний маркетинг та менеджмент

мотивацією для здійснення зелених інвестицій виявилася відповідальність перед планетою та суспільством – 81%, але 48% інвесторів також назвали ринкові мотиви. Перехід до «зеленої економіки», а отже, впровадження різноманітних «зелених» технологій та підприємств, знайшов позитивний відгук в урядах багатьох країн світу [13].

Підсумовуючи попередні твердження можна визначити такі види ефектів, які будуть мати місце при екологічному інвестуванні, як на мікро-, так і на макрорівні.

Так, на рисунку 2 наведені вигоди від впровадження та використання екологічних інвестицій.

<p style="text-align: center;">Економічні вигоди інвестора</p> <ul style="list-style-type: none"> – зростання ефективності господарської діяльності виробництва за рахунок застосування екологічних технологій та сучасного обладнання; – скорочення витратоємності продукції за рахунок рециклінгу, зниження ресурсо- та енергоємності; – підвищення конкурентоспроможності та ринкової вартості підприємства – розширення ринків збуту 	<p style="text-align: center;">Екологічний ефект</p> <ul style="list-style-type: none"> – скорочення масштабів забруднення; – мінімізація економічного збитку навколишньому середовищу; – скорочення видобутку ресурсів та поступова відмова від традиційних джерел; – відновлення екологічної рівноваги та відтворення балансу екосистем; – збереження природних ландшафтів; – зміна особливостей та звичаїв у ресурсокористуванні
<p style="text-align: center;">Соціальний ефект</p> <ul style="list-style-type: none"> – збільшення тривалості життя населення; – скорочення рівня захворюваності; – поліпшення умов праці; – підвищення рівня життя населення; – зміна традицій споживання в цілому; – орієнтація на власні можливості та їх розширення 	<p style="text-align: center;">Політичний ефект</p> <ul style="list-style-type: none"> – зменшення залежності держави від сторонніх постачальників ресурсів, що буде забезпечувати певну стабільність політичної системи; – активізація використання міжнародних екологічно спрямованих угод, конвенцій, домовленостей для повноцінного та ефективного використання всіх сучасних інструментів та підходів у галузі регулювання екологічної діяльності та природокористування

Рисунок 2 – Вигоди від упровадження та використання екологічних інвестицій

Висновки. Аналізуючи вищевикладене, можна зробити висновок про те, що на сьогодні проблемні питання екологічних інвестицій в економіку України обумовлені не лише економічними проблемами держави, нестабільністю політичної ситуації в країні, а й певним небажанням та неможливістю чіткої переорієнтації промислового виробництва в бік саме екологічної реконструкції всієї господарської діяльності. Стрімке скорочення загальних обсягів інвестицій на сьогоднішній день призводить не лише до виведення інвестиційних коштів з України, а й до унеможливлення розширення інвестицій на охорону навколишнього природного середовища та впровадження нових ресурсозберігаючих технологій. Тому **перспективи майбутніх досліджень** за цим напрямком повинні полягати в розробленні та вдосконаленні теоретико-практичних підходів та механізмів імплементації екологічного інвестування в господарській діяльності. Сьогодні Україна повинна чітко окреслити пріоритети розвитку й обрати стратегії інвестиційного розвитку з метою стимулювання залучення екологічних іноземних інвестицій та створення сприятливого клімату для вітчизняних інвесторів.

1. Балацкий О.Ф. Социально-экономический потенциал региона : монография / под ред. О.Ф. Балацкого. – Сумы : Университетская книга, 2010. – 264 с.
  2. Галушкіна Т.П. Економіка природокористування / Т.П. Галушкіна. – Харків : Бурун Книга, 2009. – 321 с.
  3. Мельник Л.Г. Экономика развития : монография / под ред. Л.Г. Мельника. – Сумы : Университетская книга, 2006. – 662 с.
  4. Пахомова, Н. Экологический менеджмент / Н. Пахомова, А. Эндрес, К. Рихтер. – СПб. : Питер, 2003. – 544 с.
  5. Харічков С.К. Екологічне чисте виробництво: інституціональні передумови, шляхи та механізми їх активізації в Україні / С.К. Харічков, Н.М. Андреева // Економіст. – 2010. – №10. – С. 25-29.
  6. Андреева Н.М. Теоретичні основи екологізації інвестиційної діяльності в Україні / Н.М. Андреева // Науковий вісник національного лісотехнічного університету України. – 2005. – Вип.15. – С. 314-320.
  7. Рилеев С.В. Екологічні інвестиції в Україні: теоретичний аспект [Електронний ресурс] / С.В. Рилеев, А.Л. Романчук. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/9_SNP_2015/Economics/7_189588.doc.htm.
  8. Вишницька О.І. Екологічні інвестиції: сутність, класифікація, принципи та напрями реалізації / О.І. Вишницька // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. – 2013. – №2. – С. 51-58.
  9. Аніщенко В.О. До питання щодо вдосконалення теоретико-методологічних засад екологічного інвестування / В.О. Аніщенко // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – Вип. 8. – С. 175-183.
  10. Квактун О.О. Реальні екологічні інвестиції як дієвий інструмент сталого проектування та будівництва регіонів України [Електронний ресурс] / О.О. Квактун. – Режим доступу: http://ecoukraine.org/_ld/0/7_ecpros_2014_83_.pdf.
  11. Inderst G. Defining and Measuring Green Investments: Implications for Institutional Investors. Asset Allocations / G. Inderst, Ch. Kaminker, F. Stewart // OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions. OECD Publishing. – 2012. – №24 – P. 55.
  12. Чирков С.О. Екологічні інвестиції як один із чинників екологічної безпеки виробництва [Електронний ресурс] / С.О. Чирков. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2013-kachestvo-economichnogo-rozvitku/2_chirkov.htm.
  13. Благой В.В. Екологічне спрямоване інвестування / В.В. Благой // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Збірник наукових праць. Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Харків : НТУ «ХПІ», 2013. – №66. – С. 71-75.
1. Balatskyi, O.F. (2010). *Sotsialno-ekonomicheskii potentsial rehiona [Social and economic potential of the region]*. Sumy: VTD «Universytetskaia kniha» [in Russian].
  2. Halushkina, T.P. (2009). *Ekonomika pryrodokorystuvannia [Environmental Economics]*. Kharkiv: Burun knyha [in Ukrainian].
  3. Melnyk, L.G. (2006). *Ekonomika razvitiia [Economics of Development]*. Sumy: VTD «Universytetskaia kniha» [in Russian].
  4. Pakhomova, N., Enders, A., & Rikhter, K. (2003). *Ekolohicheskii menedzhment [Environmental management]*. SpB: Piter [in Russian].
  5. Kharichkov, S.K., & Andreeva, N.M. (2010). *Ekolohichne chyste vyrobnytstvo: instytutsionalny peredumovy ta mekhanizmy ikh aktyvizatsii v Ukraini [Environmentally friendly production, institutional conditions, ways and mechanisms of their activization in Ukraine]*. *Economist – Economist*, 10, 25-29 [in Ukrainian].
  6. Andreeva, N.M. (2005). *Teoretychni osnovy ekolohizatsii investytsiinoi diialnosti v Ukraini [The theoretical basics of investment activity ecologization]*. *Naukovyi visnyk natsionalnoho lisotekhnichnoho universytetu – Research Bulletin of the National Forestry University*, 15, 314-320 [in Ukrainian].
  7. Ryleev, S.V. (n. d.). *Ekolohichni investytsii v Ukraini: teoretychnyy aspekt [Environmental investment in Ukraine: theoretical aspect]*. *rusnauka.com*. Retrieved from http://www.rusnauka.com/9_SNP_2015/Economics/7_189588.doc.htm [in Ukrainian].

8. Vyshnitskaia, O.I. (2013). Ekolohichni investytsii: sutnist, klasyfikatsia, pryntsyipy ta napriamy realizatsii [Environmental investments: essence, classification, principles and directions of realization]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Seria Ekonomika – Bulletin of Sumy State University. Economy*, 2, 51-58 [in Ukrainian].

9. Anischenko, V.O. (2007). Do pytannia shchodo vdoskonalennia teoretyko-metodolohichnyh zasad ekolohichnoho investuvannia [To the issue of improving the theoretical and methodological principles of environmental investment]. *Aktualni problemy ekonomiky – Actual problems of economic*, 8, 175-183 [in Ukrainian].

10. Kvaktun, O.O. (2014). Realni ekolohichni investytsii yak dievyi instrument staloho proektuvannia ta budivnytstva rehioniv Ukrainy [The real environmental investments as an effective tool for sustainable design and construction of Ukraine's regions]. *ecoukraine.org*. Retrieved from http://ecoukraine.org/_ld/0/7_ecpros_2014_83_.pdf [in Ukrainian].

11. Inderst, G., Kaminker, Ch., & Stewart, F. (2012). Defining and Measuring Green Investments: Implications for Institutional Investors. *Asset Allocations. OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions. OECD Publishing*, 24, 55 [in English].

12. Chirkov, S.V. (2013). Ekolohichni investytsii yak odyn iz chynnykiv ekolohichnoyi bezpeky vyrobnytstva [Environmental investments as a factor of production environmental safety]. *confcontact.com*. Retrieved from http://www.confcontact.com/2013-kachestvo-economicchnogorozvitku/2_chirkov.htm. [in Ukrainian].

13. Blahoi, V.V. (2013). Ekolohichne spriamovane investuvannia [Environmental oriented investments]. *Visnyk tekhnichnoho universytetu «Kharkivskiy politekhnichnyi instytut». Zbirnyk naukovykh prats. Seria: Tekhnichnyi prohres i efektyvnist vyrobnytstva – Bulletin of the National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute». Collection of scientific papers. Series: Technical progress and efficiency. Kharkiv: NTU «KHPi», 66, 71-75 [in Ukrainian].*

Е.Ю. Чигрин, канд. экон. наук, доцент, доцент кафедры экономики и бизнес-администрирования, Сумский государственный университет (г. Сумы, Украина);

В.С. Красняк, студент факультета экономики и менеджмента, Сумский государственный университет (г. Сумы, Украина)

Теоретико-прикладные аспекты развития экологического инвестирования в Украине

В статье рассмотрены актуальность и предпосылки развития отечественной системы экологического инвестирования. Предложены основные подходы к определению понятия экологических инвестиций с точки зрения эффекта, который будет сопровождать реализацию соответствующих инвестиционных мероприятий. Обобщены теоретические подходы к характерным особенностям и направлениям инвестирования, видов и целей экологических инвестиций.

Ключевые слова: экологизация, экологические инвестиции, инвестиционный климат, эффект, мотивация инвестиционной деятельности, экологический имидж.

О.Ю. Чыгryn, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics and Business Administration, Sumy State University (Sumy, Ukraine);

V.S. Krasniak, Student of the Faculty of Economics and Management, Sumy State University (Sumy, Ukraine)

Theoretical and applied aspects of the development of environmental investment in Ukraine

The aim of the article. The aim of the article is investigation of the theoretical and applied features of environmental investment at the domestic level for improvement of the definitions and theoretical approaches to expanding directions of environmental investments.

The results of analysis. In the article it is considered the relevance and preconditions of the domestic system of environmental investment. The author proved that out of sight it is the improvement of the conceptual apparatus to update a preventive nature of environmental investments. Also it is undoubtedly important the formation of an effective system of motivation an ecological investment.

It was investigated the basic approaches to the definition of environmental investment in the context of effect which will be accompanied the implementation of relevant investment activities.

In order to promote the implementation of environmental investment mechanism it is outlined system features (characteristics) of environmental investment.

Basing on critical analysis of scientific research it is generalized theoretical approaches to environmental investment components of the mechanism by the following areas: by peculiarities, by investment objects, by the type of environmental investment, by the purposes of environmental investments. Basing on theoretical and methodical approaches it is systematized and separated environmental investments in the relevant areas of environmental investment. These areas are characterized by production technology, quality production, production organization, personnel, innovating activity, technology processing (recycling) waste, ecological audit.

It is emphasized that the object of environmental investment could be a system of management of the company (nanoeconomy) including implementing or improving an environmental management system.

The author pays attention to the approaches to the formation of motivation system of environmental investment which include financial components and quality parameters such as reputation of investors company, the pressure which accomplished by mass media, politics or public. Another possible motivation for carrying out of green investment could be the responsibility before planet and society. It is evident that environmental investments allow any company to reduce its environmental payments and improve its image in the market through the production of pure products environmentally and introduction of resource-saving technologies.

It is worked out the advantages (effects) of the system realization and usage with the view of substantiation of expediency of green investment, which considers economic, social, environmental and political benefits (effects).

Conclusions and directions of further researches. Consequently for transition on the new level of any economic system development needs investment in the sphere of the environmental management and cost-effective use of resources. In that context Ukraine should distinctly define the priorities of the development and choose the strategies of the investment-driven development with the purpose of attraction green foreign investment for creation advantageous climate for domestic investors.

The main prospects for future research in this area are in developing and improving the theoretical and practical approaches and mechanisms for implementation ecological investment in economic activity.

Keywords: greening, green investments, investment climate, effect, motivation of investment activity, environmental image.

Отримано 20.06.2015 р.